

Sử dụng phân bón cho cây bông vải

Cây bông với điều kiện ngoại cảnh Cây bông thích hợp với khí hậu bán khô hạn, đất trung tính đến hơi kiềm (pH 6 – 8), rất mẫn cảm với đất chua, chịu úng rất kém. Thời gian sinh trưởng từ gieo đến ra hoa của cây bông ở Trung Quốc là 75 – 80 ngày, ở Ai Cập là 80 – 120 ngày, ở Việt Nam là 37 – 50 ngày; từ gieo đến thu hoạch 140 – 160 ngày (Trung Quốc), 210 ngày (Ai Cập), 120 - 150 ngày (Việt Nam).

1. Nhu cầu dinh dưỡng của cây bông vải

Ở Việt Nam khâu chọn đất trồng bông là rất quan trọng. Vì cây bông ưa đất trung tính – hơi kiềm, mà đất của ta phần lớn lại là đất chua nên nếu chọn đất không tốt rất dễ thất bại. Hóa tính đất là chỉ tiêu quan trọng nhất trong việc chọn đất cho cây bông. Theo tác giả Lê Xuân Đính và CTV (1991) đất trồng bông có pH_{KC} tối thiểu phải trên 4,5. Ngoài ra đất bông cần phải thoáng khí, thoát nước tốt.

Các giống lai luôn đòi hỏi nhiều dinh dưỡng hơn các giống thường. Các giống thấp cây, gọn thường sử dụng dinh dưỡng hiệu quả hơn các giống cao, rườm rà. Lượng dinh dưỡng cây bông lấy đi từ đất tùy thuộc vào vùng trồng, giống bông, năng suất. Ở Brazil, với năng suất 2500 kg (Bông hạt) cây bông lấy đi từ đất khoảng 156 kg N, 36 kg P₂O₅, 151 kg K₂O, 40 kg MgO, 168 kg CaO, 64 kg S. Lượng dinh dưỡng vi lượng cây bông lấy từ đất tương ứng với năng suất trên là 2960 g/ ha Fe, 250 g Mn, 116 g Zn, 120 g Cu, 320 g B.

Như vậy, có thể thấy nhu cầu chung của cây bông về lượng bón NPK tương ứng với tỷ lệ 4-1-4. Tuy nhiên trên thực tế ta thấy các khuyến cáo bón phân cho bông lại chỉ là 3-1-1 hoặc 2-1-1. Sở dĩ có điều này là do trên thực tế đất trồng bông hầu hết là đất có hóa tính tốt, có hàm lượng kali cao, nên phân bón cho bông không cần có nhiều Kali. Nhưng về lâu dài cần tăng lượng bón kali sau một số năm trồng bông.

2. Sử dụng phân bón cho bông

Bông là cây rất kỵ đất chua và rất cần được bón vôi nếu pH đất thấp. Ngoài ra các loại phân bón thông thường khác vẫn cần được bón đầy đủ. Trung Quốc, là một nước có năng suất và sản lượng bông vào hàng cao nhất thế giới, rất chú trọng vào việc bón phân chuồng trước khi trồng. Lượng phân chuồng được bón từ 30 – 45 tấn/ ha. Lượng phân khoáng khuyến cáo bón trên đất cần cả N, P và K (theo kết quả phân tích), với năng suất dự kiến 1275 kg/ha bông xơ là:

☐ Bón trước gieo: ☐ 50 kg/ha N, 78 kg/ha P₂O₅, 70 kg/ha K₂O

☐ Bón thúc ở thời kỳ hoa (75 - 85 ngày sau gieo) ☐ 62 kg/ha N

Những nơi cần bón B thường người ta bón 12 kg borax/ ha ngay ở thời kỳ lót hoặc phun dung dịch 0,1 – 0,2% borax cho bông từ 2 – 3 lần cách nhau 15 ngày. Những nơi thiếu kẽm thường bón 22 kg/ ha Kẽm Sulphate (ZnSO₄.7H₂O = 23% Zn), hoặc phun d² 0,1 – 0,2% Sulphate Kẽm ở thời kỳ nụ.

Ở Việt Nam, theo các kết quả nghiên cứu và kinh nghiệm thực tiễn sản xuất cho thấy tỷ lệ N:P₂O₅:K₂O bón cho bông hiện nay thường là 3:1:1, tương ứng với lượng bón 120 kg N + 40 P₂O₅ + 40 K₂O cho cây bông lai Kinh tế, hay 90: 30: 30 cho cây bông thường. Ngoài ra Lưu Huỳnh cũng là một nguyên tố dinh dưỡng rất cần trong phân bón cho bông ở Việt Nam. Lượng S thích hợp thường là 30 kg S/ ha cho bông lai và 20 kg S/ ha cho bông thường (trong điều kiện nước trời). Căn cứ tình hình đất đai, giống trồng và khí hậu thời tiết ở Việt Nam quy trình bón phân cho cây bông nên như sau:

Đối với các giống bông lai:

Liều lượng bón: 120 kg N + 40 - 60 kg P₂O₅ + 40 - 60 kg K₂O + 20 - 30 kg S.

Chia ra:

☐ Bón lót trước gieo - 30 kg N + 50-100% lân + 50 % Kali.

☐ Thúc đợt 1 lúc 30 ngày sau gieo - 60 kg N + 50% lân (nếu còn).

☐☐☐Thức đợt 2 lúc 45 - 50 ngày sau gieo - 30 kg N + 50% lượng Kali còn lại.

Lượng S được đưa vào bằng phân Đạm. Chỉ cần thay thế 1/3-1/4 lượng N trong phân Urea bằng phân SA (hoặc mức bón tương đương với 150 kg phân SA) là đủ nhu cầu S cho bông.

Đối với bông thường:☐

Sử dụng lượng bón bằng khoảng 2/ 3 lượng phân cho bông lai.